

СОВЕЦКАЯ БЕЛАРУСЬ

ОРГАН ЦК КП(б) БЕЛАРУСІ, СОЎНАРКОМА
ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА БССР

№ 3 (7624) | Серада, 12 красавіка 1944 г. | Цана 20 к.

ЗАГАД

Вярхоўнага Галоўнакамандуючага Генералу арміі ТАЛБУХІНУ

Войскі 4-га УКРАЇНАГА фронту, перайшоўшы наступленне, прарвалі вельмі ўмацаваную абарону праціўніка на Перакопскім перашэйку. За чатыры дні наступальных баёў прасунуліся наперад да 60 кілометраў і авалодалі важнейшым чыгуначным вузлом Крыма—Джанкай.

Войскі 4-га УКРАЇНАГА фронту, перайшоўшы наступленне, прарвалі вельмі ўмацаваную абарону праціўніка на Перакопскім перашэйку. За чатыры дні наступальных баёў прасунуліся наперад да 60 кілометраў і авалодалі важнейшым чыгуначным вузлом Крыма—Джанкай.

генерал-маёра артылерыі АЛЯКСЕЕВА, генерал-маёра артылерыі ГАПОНАВА, палкоўніка ВАСІЛЕНКА, палкоўніка ПАЎЛАВА; лётчыні генерал-лейтэнанта авіяцыі ХРУКІНА, генерал-маёра авіяцыі ФІЛІНА, генерал-маёра авіяцыі САВІЦКАГА, палкоўніка ПРУТНОВА, палкоўніка ГЕЙБО і сапёры генерал-маёра інжынерных войск КАЛЕСНІКАВА, генерал-маёра інжынерных войск БАЖЭНАВА.

У азнаменаванне атрыманай перамогі злучэнні і часці, якія найбольш вызначыліся ў баях, прадставіць да прысваення назваў «ПЕРАКОПСКІХ» і «СІВАШСКІХ» і да ўзнагароджання ордэнамі.

Сёння, 11 красавіка, у 21 гадзіну сталіца нашай Радзімы МАСКВА ад імені Радзімы салютуе доблесным войскам 4-га Украінскага фронту, якія прарвалі абарону праціўніка на ПЕРАКОПЕ, СІВАШЫ і авалодалі ДЖАНКАЙ, — дваццацю артылерыйскімі залпамі з двухсот дваццаці чатырох гармат.

За выдатныя баявыя дзеянні АБ'ЯУЛЯЮ ПАДЗЯКУ ўсім кіруемым Вамі войскам, якія ўдзельнічалі ў прарыве абароны праціўніка.

Вечная слава героям, якія загінулі ў баях за свабоду і незалежнасць нашай Радзімы!

Смерць нямецкім захопнікам!

Вярхоўны Галоўнакамандуючы Маршал Совецкага Саюза І. СТАЛІН.

12 красавіка 1944 года.

ЗАГАД

Вярхоўнага Галоўнакамандуючага Генералу арміі ЕРОМЕНКА

Войскі Асобнай ПРЫМОРСКАЙ Арміі, перайшоўшы ў наступленне, прарвалі вельмі ўмацаваную абарону праціўніка на Керчанскім паўвостраве і сёння, 11 красавіка, авалодалі горадам і крэпасцю КЕРЧ — важным апорным пунктам абароны немцаў на ўсходнім узбярэжжы Крыма.

Войскі Асобнай ПРЫМОРСКАЙ Арміі, перайшоўшы ў наступленне, прарвалі вельмі ўмацаваную абарону праціўніка на Керчанскім паўвостраве і сёння, 11 красавіка, авалодалі горадам і крэпасцю КЕРЧ — важным апорным пунктам абароны немцаў на ўсходнім узбярэжжы Крыма.

У азнаменаванне атрыманай перамогі злучэнні і часці, якія найбольш вызначыліся ў баях пры прарыве абароны праціўніка і за вызваленне КЕРЧЫ, прадставіць да прысваення назвы «КЕРЧАНСКІХ» і да ўзнагароджання ордэнамі.

Сёння, 11 красавіка, у 22 гадзіны сталіца нашай Радзімы МАСКВА ад імені Радзімы салютуе доблесным войскам Асобнай Прыморскай Арміі, якія прарвалі абарону праціўніка і авалодалі горадам і крэпасцю КЕРЧ, — дваццацю артылерыйскімі залпамі з двухсот дваццаці чатырох гармат.

За выдатныя баявыя дзеянні АБ'ЯУЛЯЮ ПАДЗЯКУ кіруемым Вамі войскам, якія ўдзельнічалі ў прарыве абароны праціўніка і ў баях за вызваленне КЕРЧЫ.

Вечная слава героям, якія загінулі ў баях за свабоду і незалежнасць нашай Радзімы!

Смерць нямецкім захопнікам!

Вярхоўны Галоўнакамандуючы Маршал Совецкага Саюза І. СТАЛІН.

12 красавіка 1944 года.

Войскі 4-га Украінскага фронту прарвалі вельмі ўмацаваную абарону праціўніка на Перакопскім перашэйку. За чатыры дні наступальных баёў прасунуліся наперад да 60 кілометраў і авалодалі важнейшым чыгуначным вузлом Крыма—Джанкай.

Войскі Асобнай Прыморскай Арміі авалодалі горадам і крэпасцю Керч.

Слава гераічнай Чырвонай Арміі!

Ад Совецкага Інформбюро

АПЕРАТЫЎНАЯ ЗВОДКА ЗА 11 КРАСАВІКА

На працягу 11 красавіка на захад ад горада Снала нашы войскі адбілі атакі вялікіх сіл пяхоты і танкаў праціўніка, якія прабіраліся на дапамогу акружанай групоўцы сваіх войск. Па-ноў вялікіх страт у жывой сіле і тэхніцы праціўніка ўдалося заняць Бучач і злучыцца ў гэтым раёне з акружанай групоўкай.

У Румыніі на поўдзень ад горада Баташані нашы войскі, фарсіраваўшы раку Сярат, авалодалі горадам і вялікім чыгуначным вузлом Пашані, а таксама з баямі занялі населеныя пункты Ратунда, Канцэцш, Крысцешці, Тапіле, Гэцешці і чыгуначныя станцыі Ляспэзі, Крысцешці. На чыгуначнай станцыі Крысцешці нашымі войскамі захоплены 6 паравозаў і да 400 вагонаў.

На Яскім напрамку нашы войскі, адбіваючы контратакі пяхоты і танкаў праціўніка, працягвалі весці наступальныя баі, у ходзе якіх занялі некалькі населеных пунктаў.

На Нішыньскім напрамку нашы войскі з баямі прасоўваліся наперад і занялі больш 30 населеных пунктаў, у тым ліку Гартоп, Гліннае, Карманова, Паўлаўна, Шыбна, Камароўна, Нова-Аляксандраўна.

На Ціраспольскім напрамку нашы войскі з баямі прасоўваліся наперад і авалодалі раённым цэнтрам Малдаўскай ССР Слабазя Малдаванская, а таксама занялі больш 100 другіх населеных пунктаў, у тым ліку вялікія населеныя пункты Касель, Пласнае, Славынасербка, Грабеніні, Канстанцінаўна, Владзіміраўна, Бліжні Хутар, Суляе, Карагаш, Слабазя Руская, Чобручы, Гліннае, Каротнае, Незавяртайлаўна і чыгуначную станцыю Нова-Савіцкая. Нашы войскі пачынаюць падыходзіць да горада Цірасполь і завязалі баі на яго ўскраінах.

На поўдзень і на паўднёвы захад ад горада Одэса нашы войскі, працягваючы наступленне, авалодалі населенымі пунктамі Грос-Лібенталь, Клейн-Лібенталь, Дзерыбасаўна, Сярэдні і Вялікі Фантан.

Войскі 4-га Украінскага фронту, працягваючы развіццё наступлення, авалодалі горадам і важнейшым чыгуначным вузлом Крыма—Джанкай, з баямі занялі больш 50 другіх населеных пунктаў, у тым ліку Манастырка, Байсары, Нова-Аляксандраўна, Бальшая Магазіна, Нова-Іванаўна, Ленерт, Татарной, Владзіміраўна, Цыц-Цябе, Джанай, 21-ы Участак і чыгуначныя станцыі Чырык, Багемна, а таксама ачыцілі ад праціўніка Чангарскі паўвостраў, заняўшы пры гэтым населеныя пункты Чэнь-Трэнь, Чангар, Мар'янаўна, Васільеўна, Енацярнаўна і чыгуначныя станцыі Джымбулук, Чангар.

Войскі Асобнай Прыморскай Арміі, перайшоўшы ў наступленне, прарвалі вельмі ўмацаваную абарону праціўніка на Керчанскім паўвостраве і 11 красавіка авалодалі горадам і крэпасцю Керч—важным апорным пунктам абароны немцаў на ўсходнім узбярэжжы Крыма. Развіваючы наступленне, нашы войскі прасунуліся на захад ад Керчы да 30 кілометраў, прарвалі праз Турэцкі Вал і з баямі занялі больш 40 населеных пунктаў, сярод якіх вялікія населеныя пункты Кацярлез, Мама Руская, Бальшой Бабчык, Труд Крэсцяніна, Чурбаш, Мысыр, Джайлаў, Чыстаполле, Кош-Нуо, Міхайлаўна, Айма-Нуо, Маяк-Салын, Адзыэллі, Султанаўна, Сараймін і чыгуначныя станцыі Багерава, Салын. Адступаючы пад ударамі нашых войск, праціўнік церпіць вялікія страты ў жывой сіле і тэхніцы.

На другіх участках фронту — пошукі разведчыкаў і ў раёне пунктаў баі мясцовага значэння.

На працягу 10 красавіка нашы войскі на ўсіх франтах падбілі і знішчылі 93 нямецкія танкі. У паветраных баях і агнём зяпітнай артылерыі збіт 61 самалёт праціўніка.

☆☆☆

Налёт нашай авіяцыі на чыгуначны вузел Львоў

У ноч на 10 красавіка наша авіяцыя дасягнула дэяння зрабіла налёт на чыгуначны вузел Львоў і падвергла бамбардзіроўцы вялікае скапленне войскіх эшалонаў праціўніка, якія знаходзіліся на гэтым вузеле чыгунак. У выніку бамбардзіроўкі ўзнікла многа пажараў—гарэлі вагоны і платформы з ваеннымі грузамі, а таксама ваенныя склады праціўніка. Асабліва вялікія пажары назіраюцца адначасна на чыгуначнай станцыі Львоў-Галоўная. Сярод пажараў адбываліся моцныя выбухі. Усе нашы самалёты вярнуліся на свае аэрадромы.

У ноч на 10 красавіка наша авіяцыя дасягнула дэяння зрабіла налёт на чыгуначны вузел Львоў і падвергла бамбардзіроўцы вялікае скапленне войскіх эшалонаў праціўніка, якія знаходзіліся на гэтым вузеле чыгунак. У выніку бамбардзіроўкі ўзнікла многа пажараў—гарэлі вагоны і платформы з ваеннымі грузамі, а таксама ваенныя склады праціўніка. Асабліва вялікія пажары назіраюцца адначасна на чыгуначнай станцыі Львоў-Галоўная. Сярод пажараў адбываліся моцныя выбухі. Усе нашы самалёты вярнуліся на свае аэрадромы.

VI сесія Вярхоўнага Савета БССР

Аб дзяржаўным бюджэце Беларускай Совецкай Соцыялістычнай Рэспублікі на 1944 год

Даклад выконваючага абавязкі Народнага Намісара Фінансаў БССР тав. Г. П. Натляров

Таварышы дэпутаты! Народы ўсяго Совецкага Саюза на чале з вялікім рускім народам вядуць каля 3-х год свяшчэнную вайну супроць гітлераўскіх захопнікаў.

Народаў Совецкага Саюза. «Дружба народаў нашай краіны, — гаворыць таварыш Сталін, — вытрымала ўсе цяжкасці і выпрабаванні вайны і яшчэ больш загартавала ся ў агульнай барацьбе ўсіх савецкіх людзей супроць фашысцкіх захопнікаў».

Фронт і тыл — адзіны, і адно імкненне — як мага хутчэй вызваліць нашу айчыну ад гітлераўскіх людоедаў. З вобразам Леніна, з іменем Сталіна набліжаецца светлы дзень перамогі, да якой выдзе нас вялікі праводы, Маршал Совецкага Саюза, наш родны Сталін.

Вам, таварышы дэпутаты, вядома, што ў сувязі з часовай акупацыяй фашысцкімі захопнікамі нашай рэспублікі бюджэты за 1942 і 1943 год не было.

на арганізацыйна-падрыхтоўчыя мерапрыемствы.

Выдаткі на 1942 год суму ў 13,6 мільёна рублёў, 1943 годзе Урад Саюза адпусціў 37 мільёнаў рублёў.

Трэба адзначыць, што ў гэтых вясных умовах ні на мільметр не спынялася дзейнасць на арганізацыйна-падрыхтоўчы аднаўленню разбуранай нямецкімі захопнікамі народнай гаспадаркі рэспублікі.

1. ВЫКАНАННЕ ДЗЯРЖАўНАГА БЮДЖЭТА ЗА 1940 І 1941 ГОДЫ

Таварышы дэпутаты! Дзяржаўны бюджэт Беларускай Совецкай Соцыялістычнай Рэспублікі 1940 года быў накіраваны на далейшы рост народнай гаспадаркі і развіццё культуры народа. Усё гэта стварыла сур'яльныя ўмовы для выканання бюджэта.

У разданых вам матэрыялах аб выкананні бюджэта бачна, што прыбытковая частка бюджэта выканана на 2 мільярды 293 мільёны рублёў і была не толькі выканана, але і перавыканана на 117 мільёнаў рублёў. Такія крыніцы паступленняў, як адлічэнні ад прыбыткаў, падатак з абароту, дзяржаўныя пазыкі, значна перавыкананы.

Паспяховае выкананне прыбыткаў бюджэта стварыла ўстойлівую базу для будучых укладанняў. Выдаткі склалі суму ў 2 мільярды 161 мільён рублёў.

У тым ліку:

Народная гаспадарка 510 мільёнаў рублёў, з іх: прамысловасць 202 мільёны рублёў, сельская гаспадарка 89 мільёнаў рублёў, комунальна-жыллёвая гаспадарка 122 мільёны рублёў, дарожная гаспадарка 88 мільёнаў рублёў.

Не менш двух трэціх частак усіх асігнаванняў склалі выдаткі на асвету, ахову здароўя, мастацтва і іншыя сацыяльна-культурныя мерапрыемствы. Бюджэт 1940 года з'яўляўся бюджэтам мірнага часу.

Вялікі ўздым народнай гаспадаркі ў год мірнага будаўніцтва заклаў фундамент далейшага росту дзяржаўнага бюджэта 1941 года, які быў зацверджаны ў выдатковай частцы ў 2 мільярды 139 мільёнаў рублёў.

У бюджэце 1941 года былі адлюстраваны невычарпальныя багацці нашай рэспублікі.

Беларусь за год Совецкай улады ператварылася ў рэспубліку з развітай прамысловасцю. Занава створаны былі такія галіны, як хімічная, станкабудаўнічая, металаапрацоўчая, тэкстыльная і інш. Мы мелі дзясяткі тысяч прамысловых і кааператывных прадпрыемстваў. Валавая прадукцыя прамысловасці ўзрасла ў 23 разы ў параўнанні з 1913 годам.

Вялікія поспехі ў сельскай гаспадарцы. Да пачатку Айчынай вайны сотні тысяч індывідуальных сялянскіх гаспадарак аб'ядналіся ў калгасы. Пасеўная плошча пашырлася больш чым у два з паловай разы ў параўнанні з 1913 годам. 349 машына-трактарных станцый абслугоўвалі калгасы. Працавала да 1.959 розных устаноў: кантрольна-на-

сенных лабараторый, ветлячэбніц, зооветпунктаў, ветамбулаторый.

Вырашчаны і выхаваны былі выдатныя кадры нацыянальнай інтэлігенцыі. З вышэйшых навучальных устаноў вышлі тысячы спецыялістаў — інжынераў, аграномаў, урачоў і педагогаў.

Расцвіла нацыянальная культура. Працавала 13.000 школ, у якіх навучалася каля двух мільёнаў дзяцей. 137 тэхнікумаў з кантынентам вучняў у 30 тысяч. У 26 вышэйшых навучальных установах навучалася 13.684 студэнты. У рэспубліцы было 17 тэатраў, а таксама шырока развітая кіносетка.

На добрабыт народа працавала навуковая думка. Плённа працавалі 48 навукова-даследчых інстытутаў і ўстаноў на чале з Беларускай Акадэміяй Навук.

З кожным годам рос матэрыяльны добрабыт працоўных. Радасным і нічлівым жыццём жыў беларускі народ.

Каварны напад гітлераўскай Германіі на нашу Радзіму парушыў нашу мірную працу.

Першыя ўдары фашысцкіх ордаў былі абрушаны на нашу Совецкую Беларусь. Але беларускі народ не скарыўся.

У тыле нямецкіх захопнікаў разгарнуўся ўсенародны партызанскі рух. Народныя месцішчы — партызаны і партызанкі вядуць непрыкмыму вайну. Разбураючы тылы і камунікацыі ворага, знішчаючы яго жывую сілу і тэхніку, партызаны наносіць адчувальныя ўдары на гітлераўскай вяснянай машыне, сваёй адважнай барацьбой дапамагаюць наступачай Чырвонай Арміі.

На франтах Айчынай вайны — у раях Чырвонай Арміі дзясяткі тысяч сыноў беларускага народа мужна змагаюцца за ачышчэнне роднай зямлі ад нямецкіх захопнікаў.

Часовы захоп фашысцкімі вылюдкамі тэрыторыі Беларусі адбіўся на выкананні бюджэта 1941 года.

Выкананне па рэспубліканскаму бюджэту за 1-е паўгоддзе складае: па прыбытках 904 міль-

2. ДЗЯРЖАўНЫ БЮДЖЭТ БССР НА 1944 ГОД

Таварышы дэпутаты! Дзяржаўны бюджэт на 1944 год прадстаўлены Саветам Народных Камісараў Беларускай Совецкай Соцыялістычнай Рэспублікі на ваш разгляд і зацверджанне. Прадугледжвае выдаткі, галоўным чынам, на аднаўленне народнай гаспадаркі і сацыяльна-культурных устаноў у вызваленых ад нямецкіх захопнікаў раёнах.

Гэтыя асігнаванні на бюджэт на працягу года будуць з'яўляцца на меры далейшага вызвалення тэрыторыі Беларускай Совецкай Соцыялістычнай Рэспублікі і далейшага разгортвання мерапрыемстваў аднаўленню народнай гаспадаркі і сацыяльна-культурных устаноў у вызваленых ад нямецкіх захопнікаў раёнах.

ПРЫБЫТКІ ДЗЯРЖАўНАГА БЮДЖЭТА БССР НА 1944 ГОД

Прыбыткі дзяржаўнага бюджэта на 1944 год вызначаны ў суме 429.474 тысячы рублёў, якія па асноўных крыніцах вызначаюцца ў наступных сумах (у тысячх руб.): а) датацыя з саюзнага бюджэта 327.000, б) адлічэнні ад падатку са звароту 48.246, в) адлічэнні ад падаткаў і збораў 8.745, г) адлічэнні ад дзяржаўных пазык 9.100, д) іншыя

прыбыткі 10.638, е) прыбыткі мясцовых бюджэтаў па мясцовых паступленнях 24.745.

З прыведзеных сум відаць, што ў сувязі з разбурэннямі, прынесенымі гаспадарцы нямецкімі захопнікамі, узаспяны прыбыткі бюджэта не вялікія, але яны з'яўляюцца вельмі важнымі для аднаўлення і развіцця нашай гаспадаркі.

ПРЫБЫТКІ ДЗЯРЖАўНЫХ ПРАДПРЫЕМСТВАў, АРГАНІЗАЦЫІ ПДАТАК З АБОРОТУ

На вызваленай тэрыторыі пачынаюць аднаўляцца разбураныя гітлераўскімі захопнікамі прамысловыя прадпрыемствы, комунальна-жыллёвая гаспадарка, сельская гаспадарка, сувязь, транспарт і гандаль.

Асноўнай крыніцай фінансавання патрэб Айчынай вайны дзяржаўнага бюджэта Саюза з'яўляюцца прыбыткі сацыялістычнай гаспадаркі. Гэтыя паступленні складаюць звыш 77 процан дзяржаўнага бюджэта. Адна з важнейшых абавязкаў савецкіх уладаў — забяспечыць арганізацыйна і ўпorna дзяляцца таго, каб кожнае прадпрыемства, кожная гаспадарчая арганізацыя выконвалі і перавыконвалі свае планы.

Даволі сказаць, што на вызваленай тэрыторыі адноўлены і працуюць звыш 120 прадпрыемстваў мясцовай прамысловасці, 167 арцелей прамысловай кааператыву, звыш 18 прадпрыемстваў харчовай прамысловасці, а таксама аднаўляюцца прадпрыемствы на другіх галінах гаспадаркі.

Ва ўмовах вайны значнай крыніцай павелічэння даходаў бюджэта з'яўляецца мясцовая прамысловасць і прамысловая кааператыва. Развіццё гэтых галін гаспадаркі не толькі ўмацоўвае даходную базу бюджэта, але вызваляе транспарт і салзейнічае задавальненню патрэб у таварах шырокага спажывання.

У студзені і лютым месяцах 1944 года адноўлены прадпрыемствы пачалі ўжо выпускаць таварную прадукцыю. Гэтыя фактары сведчаць аб тым, што разгортваецца аднаўленчая праца ў галінах народнай гаспадаркі, яны з'яўляюцца залогам хутэйшага павелічэння выпуску таварнай прадукцыі для задавальнення крыніц прыбыткаў, якія могуць быць накіраваны на фінансаванне народнай гаспадаркі і тавараабароту. Гэта дазволіць скараціць грашовыя датацыі з саюзнага бюджэта; тым самым будучы вызвалены дадатковыя дзесяткі мільёнаў рублёў на фінансаванне патрэб нашай гераічнай Чырвонай Арміі.

Ад фінансавання ўрадаў дэпутатаў працоўных патрабуюцца гэтай справе вялікая ініцыятыва, энергія і настойлівасць. Адна з галоўных задач — забяспечыць дастатковае выкарыстанне рэсурсаў і поўнае іх выкарыстанне. Нярэдка выпадае, калі на месцы не выкарыстоўваюцца магчымасці для развіцця вытворчасці тавараў шырокага спажывання.

(Працяг — на 3-й стар.)

